

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Технологічний факультет

Кафедра технологій виробництва, переробки та якості продукції
тваринництва

Кваліфікаційна робота на правах рукопису

РЕВУЦЬКИЙ ОЛЕКСАНДР ВІТАЛІЙОВИЧ

УДК 636.2.033

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
ХАРАКТЕРИСТИКА ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ
СКОТАРСТВА В УМОВАХ ТОВ «АГРОКУЛЬТУРА ПОЛІССЯ»
ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»

Подається на здобуття освітнього ступеня бакалавр

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень.
Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на
відповідне джерело _____ Олександр РЕВУЦЬКИЙ

Керівник роботи:

Аліна ШУЛЯР,

кандидат с.-г. наук, доцент

Житомир – 2024

**Висновок кафедри технологій виробництва, переробки та якості
продукції тваринництва**

за результатами попереднього захисту: _____

Протокол засідання кафедри технологій виробництва, переробки та якості
продукції тваринництва № __ від «__» _____ 2024 р.

Завідувач кафедри технологій
виробництва, переробки та
якості продукції тваринництва

Тетяна ВЕРБЕЛЬЧУК

«__» _____ 2024 р.

Результати захисту кваліфікаційної роботи

Здобувач вищої освіти **Олександр РЕВУЦЬКИЙ** захистив кваліфікаційну
роботу з оцінкою:

сума балів за 100-бальною шкалою _____

за шкалою ECTS _____

за національною шкалою _____

Секретар ЕК

Тетяна ПОПАДЮК

(підпис)

АНОТАЦІЯ

Ревуцький О. В. Характеристика технології виробництва продукції скотарства в умовах ТОВ «Агрокультура Полісся» Житомирської області. – Кваліфікаційна робота на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавр за спеціальністю 204 – Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва. – Поліський національний університет, Житомир, 2024.

Технологія виробництва продукції скотарства в умовах господарства налагоджена на належному рівні, враховуючи наявні ресурси, та потребує удосконалення шляхом застосування сучасних прогресивних технологій з метою збільшення виробництва молока, підвищення продуктивності тварин та покращення їх добробуту і благополуччя.

Ключові слова: скотарство, утримання, годівля, видалення гною, доїння, відтворення, обробка молока.

ANNOTATION

Revutsky O. V. Characteristics of the production technology of livestock products in the conditions of «Agrokultura Polissya» LLC of the Zhytomyr region. – Qualifying scientific research as a manuscript.

Qualification work for the bachelor's degree in specialty 204 – Technology of production and processing of livestock products. – Polissia National University, Zhytomyr, 2024.

The technology of production of cattle breeding in the conditions of the farm is established at the appropriate level, taking into account the available resources, and needs to be improved through the use of modern progressive technologies in order to increase milk production, increase the productivity of animals and improve their well-being.

Key words: cattle breeding, maintenance, feeding, removal of manure, milking, reproduction, processing of milk.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ	7
1. 1. Значення галузі скотарства	7
1. 2. Основні елементи технології виробництва продукції скотарства	9
РОЗДІЛ 2. МАТЕРІАЛ, МЕТОДИКА, МІСЦЕ ТА УМОВИ ПРОВЕДЕННЯ ДОСЛІДЖЕНЬ	12
2. 1. Місце та умови проведення досліджень	12
2. 2. Матеріал та методика проведення досліджень	15
РОЗДІЛ 3. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ	16
3. 1. Характеристика технології виробництва продукції скотарства в умовах ТОВ «Агрокультура Полісся»	16
ВИСНОВКИ	22
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ	23

ВСТУП

Сучасне тваринницьке виробництво спрямоване на виробництво продукції, яка використовується як харчові продукти і сировина для переробної промисловості шляхом вирощування здорових і міцних тварин, враховуючи їх добробут і збереження генетичного різноманіття. Удосконалюючи господарськи корисні ознаки тварин для певної популяції можна збільшити виробництво продукції, створюючи при цьому переваги для фермерів, споживачів та дбаючи навколишнє середовище [1, 2, 3]. Серед тваринницьких галузей галузь скотарства є однією із найвагоміших у сфері забезпечення продовольчої безпеки та при виробництві якісних і безпечних продуктів харчування для населення [4, 5, 6].

Враховуючи важливість галузі скотарства для виробництва цінних харчових продуктів та сировини для промисловості, **метою наших досліджень** була характеристика технології виробництва продукції скотарства в умовах ТОВ «Агрокультура Полісся» Житомирської області.

Предмет досліджень – основні елементи технології виробництва продукції скотарства.

Об’єкт досліджень – аналіз технології виробництва продукції скотарства.

Методи досліджень – загальноприйняті зоотехнічні.

Перелік публікацій

1. Шуляр Аліна Л., Шуляр Альона Л., Кравчук Т. І., Вертелецький А. В., Федоренчик М. С., **Ревуцький О. В.** Значення галузі тваринництва у забезпеченні продовольчої безпеки. *Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва*: науково-теоретичний збірник. Житомир: Поліський національний університет, 2023. Вип. 17. С. 112–113.

2. **Ревуцький О. В.** Стан галузі скотарства і перспективи його розвитку. *Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва*: науково-теоретичний збірник. Житомир: Поліський національний

університет, 2024. Вип. 18. С. 9. (Науковий керівник –доцент Шуляр Аліна Л.).

Практичне значення отриманих результатів. З метою збільшення виробництва продукції галузі скотарства, підвищення продуктивності тварин й покращення їх добробуту і благополуччя необхідно працювати у напрямку удосконалення технології шляхом впровадження прогресивних сучасних технологій.

Структура та обсяг роботи. Робота викладена на 26 сторінках комп'ютерного тексту, містить 6 рисунків, 4 таблиці. Список літератури – 40 джерел.

РОЗДІЛ 1. ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ

1. 1. Значення галузі скотарства

У сучасному тваринництві вирощування здорових і міцних тварин з покращеним добробутом є пріоритетом у сучасному. Покращуючи схильність тварин до певних ознак і зберігаючи генетичне різноманіття, можна збільшувати цілі популяції тварин із відчутною вигодою для фермерів, споживачів і навколишнього середовища. Розведення тварин — це вибіркове схрещування домашніх тварин, відібраних за їхніми бажаними чи переважними ознаками. Міцність, плідність, довговічність, стійкість до хвороб, добробут тварин, краще використання кормових ресурсів, зменшення викидів метану та зменшення впливу на навколишнє середовище є бажаними показниками в програмах розведення тварин, розроблених тваринниками залежно від контексту фермерства. Селекціонери також практикують збереження, поліпшення та просування місцевих порід [7].

Метою розведення худоби є виведення тварин із властивостями, відмінними від властивостей тварин, які зараз використовуються у сільському господарстві. Якщо б не була мета, селекціонеру доведеться сформувати певне уявлення про майбутню структуру та потреби сільського господарства через 10-20 років, щоб визначити, які зміни в продуктивності худоби можуть бути бажаними та для яких відбирати. Можна зобразити діапазон можливих майбутніх, відмінних від теперішнього. Такі сценарії дають деяке уявлення про вимоги до тварин у майбутньому. Відповідь тваринників має полягати у збереженні або навіть збільшенні діапазону мінливості, наявної в одомашненій худобі. Вони також повинні шукати шляхи підвищення гнучкості своєї здатності вносити зміни у види тварин, які використовуються в сільському господарстві, у відповідь на зміни у виробництві та вимоги ринку [8, 9].

Галузь тваринництва є важливою складовою не лише в нашій державі, а й у всіх країнах світу, адже саме ця сфера агробізнесу забезпечує населення цінними харчовими продуктами, а промисловість – незамінною сировиною для переробки. Тому тваринництво є запорукою у сфері забезпечення продовольчої безпеки і її гарантом [10, 11, 12].

Чільне місце як для галузі тваринництва, так і для національної економіки в цілому, належить галузі скотарства. Скотарство – це галузь, яка займається виробництвом молока та яловичини, як основних продуктів галузі, та й багатьох побічних – субпродукти, гній, шкури та ін. таким чином, ця галузь є стратегічною для нашої держави, яка ще й є традиційною в усіх регіонах України [13, 14].

Широкого поширення у світі галузь скотарства набула через можливість виробництва як такого важливого продукту як молоко, так і м'яса великої рогатої худоби – яловичини. Коров'яче молоко вважається повноцінною їжею, яка містить високоякісний білок і необхідні мікроелементи, включаючи вітаміни та мінерали. Молоко корів забезпечує організм людини як макро, так і мікроелементи, які необхідні для росту та розвитку організму людини. Його білок вважається високою біологічною цінністю, містить усі незамінні амінокислоти та має високу засвоюваність. Саме тому молоко є широко вживаним оздоровчим напоєм у всьому світі. Заслуговує на увагу також і яловичина – ще один продукт галузі скотарства. Велика рогата худоба м'ясного напрямку дуже корисна в широкому діапазоні виробничих середовищ у всьому світі для постачання широкого спектру продуктів. Вага та кількість м'язової маси великої рогатої худоби мають велике значення в багатьох культурах. У деяких випадках на яловичину використовують старших тварин після того, як вони були використані для тяглових цілей; однак у цій статті було припущення, що виробництво великої рогатої худоби для ринків яловичої туші є основною метою. У цій статті не обговорювалися багато конкретних міркувань, пов'язаних із розведенням великої рогатої худоби на м'ясне поголів'я, але була спроба вказати на

унікальні аспекти виробництва великої рогатої худоби на м'ясо, які можуть відрізнятися від інших видів худоби. Загальні принципи розведення, генетики, харчування, відтворення, здоров'я та добробуту подібні для різних видів худоби, але специфічні знання та управління в межах кожного виду (а також у комбінації ресурсів тварин, виробничого середовища та місцевих ринків) є вирішальними для -строковий, а також довгостроковий економічний успіх [15, 16, 17].

1. 2. Основні елементи технології виробництва продукції скотарства

Технологія виробництва продукції галузі скотарства, яка є частиною сільськогосподарського виробництва, є результатом поєднання послідовних та свідомих зусиль людей використовувати різноманітні товари та послуги для задоволення кількох типів потреб. Це змінювалося з часом і головним чином регулюється агроекологією того чи іншого регіону; тим не менш, багато рушійних сил також забезпечують швидкість, щоб підтримувати її динамічність. Постійно зростаюче населення, урбанізація в поєднанні зі збільшенням доходу та більшою схильністю до включення їжі тваринного походження до раціонів продовжують підживлювати структурні зміни в секторі скотарства. Революція у цій галузі за допомогою нових наукових інструментів і методів приносить не тільки можливості, але й кілька викликів. Таким чином, інтенсифікацію скотарства слід орієнтувати та сприяти таким чином, щоб вона не відбувалася за рахунок здоров'я людей, тварин та навколишнього середовища [18, 19].

Основними компонентами технології виробництва молока та яловичини є утримання тварин, годівля і напування тварин, їх випас або вигул-моціон, видалення гною, мікроклімат приміщень, доїння тварин, відтворення тварин і вирощування молодняку, первинна обробка продукції в умовах господарства до її реалізації [20].

Забезпечення комфортних умов для худоби має вирішальне значення для забезпечення її добробуту та, як наслідок, успіху ведення галузі скотарства. Належні умови утримання, достатній простір для випасу, джерела чистої води та добре спроектовані укриття є важливими компонентами. Велика рогата худоба, яка відчуває стрес або відчуває дискомфорт, більш сприйнятлива до хвороб і має нижчу репродуктивну ефективність. Впровадження ефективних систем управління відходами та підтримання чистоти у приміщеннях є критично важливими аспектами комфортних умов життя. Це не тільки сприяє здоровішому середовищу, але й мінімізує ризик передачі хвороб. Попередні інвестиції в належну інфраструктуру приносять дивіденди у вигляді більш здорової та задоволеної худоби, що означає підвищення продуктивності та загальний успіх тваринницького підприємства [21, 22].

Добре збалансована та багата поживними речовинами програма годівлі має вирішальне значення для здоров'я та продуктивності худоби. Належна годівля підтримує оптимальний ріст, відтворення та загальне самопочуття, сприяючи довгостроковому успіху тваринницької ферми. Крім основних харчових вимог, при складанні плану годівлі необхідно враховувати такі фактори, як сезонні коливання, вік і продуктивність. Необхідно використовувати суміш високоякісних кормів, зерна та добавок, щоб худоба отримувала необхідні вітаміни та мінерали. Також треба регулярно оцінювати та коригувати програму годівлі відповідно до мінливих потреб стада та наявності ресурсів. Адже добре вгодоване та здорове стадо більш стійке до хвороб і стресових факторів навколишнього середовища [23, 24, 25].

Управління здоров'ям є наріжним каменем успішного скотарства. Регулярний моніторинг здоров'я стада дозволяє своєчасно виявити потенційні проблеми, забезпечити швидке втручання та запобігти поширенню хвороб. Щеплення, адаптовані до конкретного регіону та характеристик стада, забезпечують додатковий рівень захисту. Необхідно

розробити комплексний протокол охорони здоров'я, який включатиме регулярні щеплення, боротьбу з паразитами та заходи профілактики захворювань. Варто вести ретельний облік історії здоров'я кожної тварини, щоб відстежувати тенденції та виявляти закономірності.

Побудова міцної мережі всередині фермерської спільноти є цінним активом для успіху у скотарстві. Потрібно налагодити співпрацю з місцевими сільськогосподарськими господарствами, переробними підприємствами. Встановлення зв'язків з іншими представниками галузі не лише забезпечує систему підтримки, але й пропонує можливості для співпраці та спільних ресурсів. Важлива співпраця у закупівлі кормів або обладнання, спільні маркетингові зусилля або програми обміну знаннями. Всі перераховані фактори впливають на ефективність технології виробництва продукції скотарства і їх обов'язково необхідно враховувати, планувати, контролювати задля отримання продукції галузі скотарства високої якості [26, 27, 28].

РОЗДІЛ 2. МАТЕРІАЛ, МЕТОДИКА, МІСЦЕ ТА УМОВИ ПРОВЕДЕННЯ ДОСЛІДЖЕНЬ

2. 1. Місце та умови проведення досліджень

Товариство з обмеженою відповідальністю (ТОВ) «Агрокультура Полісся», на базі якого були проведені дослідження за темою кваліфікаційної роботи, розташоване на півночі Житомирської області у Коростенському районі у селі Піщаниця. Дане сільськогосподарське підприємство має кілька видів діяльності у сфері рослинництва і тваринництва [29, 30].

Рис. 1. Види діяльності ТОВ «Агрокультура Полісся»

У галузі тваринництва дане господарство займається молочним скотарством як одним з основних видів діяльності, а саме розведенням української чорно-рябої молочної породи.

Крім того, тут вирощують велику рогату худобу м'ясного напрямку продуктивності абердин-ангуської породи, овець романівської породи, вирощуванням птиці – гусей та курей. Коней використовують для виконання робіт на молочно-товарній фермі та загалом у господарстві [31].

Показники діяльності ТОВ «Агрокультура Полісся» наведені у таблиці 1.

Таблиця 1

**Виробничі показники діяльності ТОВ «Агрокультура Полісся»
за 2023 рік**

№ п/п	Показник, одиниці вимірювання	Значення
1.	Земельна площа, га	800
2.	Поголів'я великої рогатої худоби, голів:	653
3.	з них корів молочного напрямку продуктивності	183
4.	м'ясного	125
5.	Поголів'я овець, голів	259
	Поголів'я птиці, голів	1200
	Поголів'я коней, голів	12

Наявна земельна площа господарства – 800 га – це орендовані землі, які використовуються для вирощування сільськогосподарських культур і виробництва кормів для власних потреб.

Загальне поголів'я великої рогатої худоби становить 653 голів, овець – 259 голів, птиці – 1200 голів, коней – 12 голів.

ТОВ «Агрокультура Полісся» розпочало свою діяльність у 2009 році. Код ЄДРПОУ – 36402434, розмір статутного капіталу – 63000 грн. директором господарства є Корчевий Леонід Федорович, який є і засновником, і власником підприємства [32, 33].

Фінансова звітність даного господарства наведена у таблиці 2. Так, протягом двох років – у 2021 та 2022 роках господарство не отримувало доходів, а відповідно і прибутків. Навпаки – у 2022 році було отримано збитків у розмірі 26300 грн. Окрім інших факторів, господарство у 2022 році було у скрутному становищі через повномасштабне вторгнення. Та 2023 рік був більш вдалим для даного господарства – було отримано 683900 грн. доходу і 24200 грн. чистого прибутку [34, 35].

Таблиця 2

**Фінансова звітність щодо діяльності ТОВ «Агрокультура Полісся»
за 2021-2023 рр.**

Показник, одиниця вимірювання	Роки		
	2021	2022	2023
Дохід, грн.	-	-	683900
Чистий прибуток, грн.	-	-26300	24200
Активи, грн.	34600	8300	256200
Зобов'язання, грн.	-	2600	226300

Більш детально технологія виробництва продукції галузі скотарства буде розглянута у наступному розділі дано кваліфікаційної роботи.

2. 2. Матеріал та методика проведення досліджень

При здійсненні досліджень нами проведено аналіз технології виробництва продукції скотарства в умовах товариства з обмеженою відповідальністю «Агрокультура Полісся» за характеристикою основних її складових – утримання, годівля, напування, відтворення, доїння, видалення гною, первинна обробка молока. При проведенні досліджень застосовано основні загальноприйняті методи досліджень [36, 37, 38, 39, 40]. Схема проведення досліджень наведена на рисунку 2.

Рис. 2. Схема проведення досліджень

РОЗДІЛ 3. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

3. 1. Характеристика технології виробництва продукції скотарства в умовах ТОВ «Агрокультура Полісся»

Одним із видів діяльності товариства з обмеженою відповідальністю «Агрокультура Полісся» є галузь скотарства, а саме розведення великої рогатої худоби молочних порід. Галузь молочного скотарства даного господарства – це виробництво молока від корів української чорно-рябої молочної породи – рис. 3.

Рис. 3. ТОВ «Агрокультура Полісся»

У ТОВ «Агрокультура Полісся» корів молочного стада утримують у дворядних корівниках, система утримання корів молочного стада – прив'язна з фіксацією тварин – таблиця 3.

Таблиця 3

Основні елементи технології виробництва продукції скотарства у ТОВ «Агрокультура Полісся»

Назва технологічного елемента	Характеристика технологічного елемента в умовах господарства
Утримання	Прив'язне у стійлах протягом року з

	організацією вихулу
Годівля	Триразова згідно норм кормами власного виробництва та за рахунок закуплених
Напування	Вільний доступ до води протягом доби з використанням чашкових автонапувалок
Видалення гною	Двічі на добу з використанням ручної праці та скребкових транспортерів
Доїння	Триразове, здійснюється у молокопровід
Первинна обробка молока	Очищення фільтруванням, охолодження, зберігання у танках-охолоджувачах
Відтворення стада	Штучне осіменіння телиць і корів
Вирощування молодняку	Групове утримання, теличок використовують для ремонту стада, бугайців – реалізують
Ідентифікація тварин	Мічення тварин – бирками, оформлення реєстраційних карток

Між двома рядами корівника розташовується кормовий прохід, по якому мобільними транспортними засобами відбувається роздавання кормів.

При такому способі утримання кожна тварина має своє місце. На кожному ряді корівника розташовані годівниці, напувалки та гнойові проходи.

Для здійснення моціону корів тут обладнано вихульно-кормові майданчики – рис. 4, які сполучені з корівниками огороженими проходами.

Випас корів не практикують, оскільки земельні площі використовуються галуззю рослинництва даного господарства.

**Рис. 4. Корови української чорно-рябої молочної породи
ТОВ «Агрокультура Полісся» на вигульних майданчиках**

Годівля тварин ТОВ «Агрокультура Полісся» здійснюється три рази на добу – в основному, перед кожним доїнням. Раціони для тварин складають згідно норм годівлі. Для годівлі корів використовуються корми власного виробництва – сіно, силос, концентровані корми, у літній період – зелена маса. Структура річного раціону для дійних корів наведена у таблиці 4.

Таблиця 4

**Структура річного раціону для дійних корів
у ТОВ «Агрокультура Полісся»**

Назва корму	% корму у загальному раціоні
Грубі корми, всього	12
в тому числі сіно	6
сінаж	6
Соковиті корми, всього	29

в тому числі силос кукурудзяний	21
буряк кормовий	6
Зелені корми	25
Концентровані корми	34
Разом	100

Серед грубих кормів у даному господарстві використовують сіно і сінаж у кількості по 6%, солому – не використовують. Серед соковитих кормів переважає кукурудзяний силос – 21%, на концентровані корми припадає 34%.

Також для збагачення раціонів поживними речовинами закупають сіль-лизунець, при можливості – білково-вітамінні добавки. Також тут практикується доповнення раціонів при наявності жомом замість кормових буряків.

Витрати кормів у даному господарстві – близько 50 ц кормових одиниць на 1 голову на добу.

Корми у господарстві заготовляють у необхідні терміни, зберігають згідно вимог. Роздають корми за допомогою кормороздавача та вручну.

Напування корів здійснюється за допомогою чашкових напувалок з розрахунку 1 напувалка на 2 голови. Доступ тварин до води є вільним протягом доби.

Видалення гною у ТОВ «Агрокультура Полісся» відбувається вручну зі стійл, далі гній видаляють механічним шляхом – скребковими транспортерами з вивезенням до гноєсховищ мобільними засобами. Зберігають гній для використання в якості органічного добрива, при надлишку – реалізують населенню. Як підстилковий матеріал тут застосовується солома.

У даному господарстві доїння здійснюється з використанням молокопровідної системи – видоєне молоко по молокопроводу направляється до молочного відділення. Доїння у ТОВ «Агрокультура Полісся» триразове. Перед доїнням обслуговуючий персонал здійснює масаж вимені, його підмивання, після завершення – обробляють вим'я спеціальним засобом задля «консервування» дійок.

Первинна обробка молока в умовах даного господарства включає його очищення методом фільтрування, обов'язкове охолодження молока до температури 4-6 °С і зберігання до моменту відправки на переробку.

Середній надій корів української чорно-рябої молочної породи по стаду у даному сільськогосподарському підприємстві становить 4723 кг, вміст жиру у молоці – 3,86%, вміст білку – 3,31%.

Облік молока у ТОВ «Агрокультура Полісся» здійснюється в розрахунку на все дійне стадо – за кількістю надоеного молока, лише при потребі можуть проводитись контрольні доїння. Для проведення оцінки якості молока використовується прилад «Екомілк».

З метою цілорічного виробництва молока у ТОВ «Агрокультура Полісся» налагоджено систему відтворення стада. І телиць, і корів тут осіменяють штучно згідно плану осіменіння і отелень, оскільки бугаїв у господарстві не утримують. Ветеринарний лікар виконує роль техніка штучного осіменіння, при якому використовують закуплену сперму бугаїв-плідників голштинської породи.

Зазвичай для плідного осіменіння тут використовують 2-3 спермодози, вихід телят становить 96%. У середньому вік першого осіменіння телиць тут становить 18,6 місяців, жива сама при першому осіменінні – у середньому 397 кг. Сервіс-період у середньому по стаду у корів української чорно-рябої молочної породи складає 95,6 днів, міжотельний період – 379,2 дні.

Отриманий молодняк у ТОВ «Агрокультура Полісся» утримують групами у клітках у приміщеннях для вирощування молодняку – рис. 5. Телиць використовують для ремонту стада, бугайців – реалізують. Не на

постійній основі тут практикують вирощування бугайців – відгодовують і також реалізують на м'ясо.

Рис. 5. Молодняк ТОВ «Агрокультура Полісся»

Починаючи з 3-денного віку проводять мічення молодняку. Використовують пластмасові бирки. Всі тварини у господарстві проідентифіковані – рис. 6, мають паспорти, ветеринарні свідоцтва.

Рис. 6. Проідентифіковані тварини ТОВ «Агрокультура Полісся»

До основних проблем господарства належать нестача кваліфікованого персоналу, невисока продуктивність тварин, застаріле обладнання, невисокі прибутки. Натомість тут на належному рівні організовано технологію виробництва продукції скотарства.

ВИСНОВКИ

ТОВ «Агрокультура Полісся» здійснює свою діяльність у Коростенському районі Житомирської області. Дане господарство займається вирощуванням зернових і бобових культур у рослинництві, галузь тваринництва представлена скотарством, вівчарством, птахівництвом.

Одним із основних видів діяльності є розведення великої рогатої худоби молочних порід – тварин української чорно-рябої молочної породи – галузь молочного скотарства.

Утримання тварин у господарстві – прив'язне з організацією моціону на вигульних майданчиках. Молодняк утримають групами у клітках. Годівля тварин триразова з цілодобовим доступом до води. Видалення гною з приміщень – скребковими транспортерами, двічі на добу.

Доїння корів – у молокопровід, триразове. Середній надій по стаду – 4723 кг, жирномолочність – 3,86%, білковомолочність – 3,31%. Первинну обробку молока проводять шляхом його очищення та охолодження.

Осіменіння корів – штучне спермою бугайів-плідників голштинської породи. Вихід телят – 96%. Отриманих телиць використовують для поповнення стада, бугайців – реалізують.

Поголів'я даного господарства проідентифіковане методом биркування. Всі тварини зареєстровані та мають паспорти.

Технологія виробництва продукції скотарства в умовах господарства налагоджена на належному рівні, враховуючи наявні ресурси, та потребує удосконалення шляхом застосування сучасних прогресивних технологій з метою збільшення виробництва молока, підвищення продуктивності тварин та покращення їх добробуту і благополуччя.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Лаврук О. В. Відродження тваринництва та його роль у розвитку аграрних підприємств. *Агросвіт*. 2018. № 17. С. 36–45.
2. What is animal breeding and why is it important for sustainable farming? URL: <http://surl.li/uaxgy> (дата звернення: 14.04.2024).
3. Шуляр Аліна Л., Шуляр Альона Л., Кравчук Т. І., Вертелецький А. В., Федоренчик М. С., Ревуцький О. В. Значення галузі тваринництва у забезпеченні продовольчої безпеки. *Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва*: науково-теоретичний збірник. Житомир: Поліський національний університет, 2023. Вип. 17. С. 112–113.
4. Лаврук О. В., Лаврук Н. А. Тваринництво: стан та перспективи розвитку. *Агросвіт*. 2020. № 19. С. 111–125.
5. Palei T. Assessing the Impact of Infrastructure on Economic Growth and Global Competitiveness. *Procedia Economics and Finance*. 2015. 23. P. 168–175.
6. Ревуцький О. В. Стан галузі скотарства і перспективи його розвитку. *Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва*: науково-теоретичний збірник. Житомир: Поліський національний університет, 2024. Вип. 18. С. 9. (Науковий керівник –доцент Шуляр Аліна Л.).
7. The importance of a responsible animal breeding. URL: <https://www.carnisosnibili.it/en/the-importance-of-a-responsible-animal-breeding/> (дата звернення: 14.04.2024).
8. Головачко В., Ліба Н., Вибер, Е. Аналіз можливості розвитку сільського господарства в Україні. *Економіка та суспільство*. 2021. (27). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-27-45>.
9. Raymond Pearl. The animal-breeding industry. *The Scientific Monthly*. 2016. Vol. 3, No. 1. Pp. 23–30.
10. Денисенко М.П. Сучасний стан та перспективи розвитку сільського господарства України. *АгроСвіт*. 2019. № 12. С. 15–21.

11. Брик М. М. Сучасний стан та перспективи розвитку галузі тваринництва в Україні. *Економічний аналіз*. 2018. Т. 28. № 4. С. 331–337.
12. Замлинський В. А. Структурні перетворення галузі тваринництва в контексті глобальної продовольчої безпеки. *Економіка АПК*. 2019. Том 26, № 4. С. 117–131.
13. Іжболдіна О. О., Карамушка О. М., Сичова М. О., Шрамко І. І. Аналіз стану виробництва продукції тваринництва в Україні. *Ефективна економіка*. 2021. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9764> (дата звернення: 14.04.2024).
14. Шиян Н. І. Розвиток скотарства як чинник формування соціальної ефективності. *Економіка АПК*. 2019. № 2. С. 32–41.
15. Дієсперов В. С. Скотарство як найбільш проблемна галузь тваринництва. *Економіка АПК*. 2016. № 2. С. 38–45.
16. Перегуда Ю. А. Evolution of scientific views on ensuring the competitiveness of livestock products. *Scientific Notes of Lviv University of Business and Law*. 2022. № 33 С. 43–50. Retrieved from <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/view/564>.
17. Got milk or got beef? dairy cows vs. beef cows. URL: <https://www.starblends.com/news/dairy-vs-beef-cows/> (дата звернення: 14.04.2024).
18. Animal production systems. URL: <http://surl.li/uaxst> (дата звернення: 14.04.2024).
19. Ярощук О. Зворотний бік скотарства: метан, вуглець і нітрати. URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2018/10/22/641786/> (дата звернення: 14.04.2024).
20. Організація скотарства / Організація виробництва: навчальний посібник. URL: <http://feb.tsatu.edu.ua/ebook/mn/ov/index.html> (дата звернення: 14.04.2024).

21. Лозинська І. В. Технологічні особливості ефективного виробництва м'ясо-молочної продукції за рахунок впровадження інтенсивних технологій. *Інноваційна економіка*. 2014. № 6 (55). С. 25–29.

22. Способи утримання великої рогатої худоби. URL: <http://surl.li/uaxwh> (дата звернення: 14.04.2024).

23. Особливості формування і годівлі високопродуктивного стада корів: монографія / В. С. Бомко, В. П. Даниленко, С. П. Бабенко та ін. Біла Церква: БНАУ, 2019. 372 с.

24. Іляшенко Г. Годівля корів у різні періоди. *Агробізнес сьогодні*. URL: <http://surl.li/uaxwx> (дата звернення: 14.04.2024).

25. Годівля корів – ефективний інструмент підвищення прибутковості. URL: <https://smf.org.ua/hodivlia-koriv/> (дата звернення: 14.04.2024).

26. 10 Secrets to Successful Cattle Farming: A Blueprint for Prosperous Cattle Management. URL: <https://www.bivatec.com/blog/10-secrets-to-successful-cattle-farming> (дата звернення: 14.04.2024).

27. Організація управління стадом та комфорту в умовах обмежених ресурсів та воєнного стану. URL: <https://avm-ua.org/uk/post/organizacia-upravlinna-stadom-ta-komfortu-v-umovah-obmezenih-resursiv-ta-voennogo-stanu> (дата звернення: 14.04.2024).

28. Голубінка В. М. Ефективно побудована система управління підприємства — одна з запорук успішного бізнесу. URL: <http://surl.li/uaxyj> (дата звернення: 14.04.2024).

29. АГРОКУЛЬТУРА-ПОЛІССЯ. URL: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/36402434/ (дата звернення: 16.04.2024).

30. ТОВ «Агрокультура Полісся». URL: <https://opendatabot.ua/c/36402434> (дата звернення: 16.04.2024).

31. Річні звіти діяльності ТОВ «Агрокультура Полісся».

32. ТОВ «Агрокультура Полісся». URL: <https://www.ukraine.com.ua/uk/egrpou/36402434/> (дата звернення: 16.04.2024).

33. АГРОКУЛЬТУРА-ПОЛІССЯ, ТОВ. URL: https://www.ua-region.com.ua/36402434#google_vignette (дата звернення: 16.04.2024).
34. ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «АГРОКУЛЬТУРА-ПОЛІССЯ». URL: <https://clarity-project.info/edr/36402434> (дата звернення: 16.04.2024).
35. Список юридичних осіб – ТОВ «Агрокультура Полісся». URL: <https://vkursi.pro/company/a/4366> (дата звернення: 16.04.2024).
36. Рубан Ю. Д. Скотарство і технологія виробництва молока та яловичини: підручник. Харків: Еспада, 2002. 572 с.
37. Технологія виробництва молока і яловичини / Костенко В. І. та ін. ; за заг. ред. В. І. Костенка. Київ : Аграрна освіта, 2010. 530 с.
38. Технологія виробництва продукції тваринництва : підруч. / Бусенко О. Т. та ін. ; за ред. О. Т. Бусенка. Київ: Агроосвіта, 2013. 492 с.
39. Інтенсивні технології у молочному скотарстві: монографія / Підпала Т. В. та ін. Миколаїв, 2018. 250 с.
40. Костенко В. І. Технологія виробництва молока і яловичини. Практикум: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2013. 400 с.